

TAKVA EHLİ VE ZENGİNLİK*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Rabbi'srah lî sadrî, ve yessir lî emrî, va'hlül ukdeten min lisânî, yefkahû kavlı...

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd- dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ، وَلَا صَلَاةَ لِمَنْ لَا طُهُورَ
لَهُ، وَلَا دِينَ لِمَنْ لَا صَلَاةَ لَهُ؛ وَمَوْضِعُ الصَّلَاةِ مِنْ
الدِّينِ، كَمَوْضِعِ الرَّأْسِ مِنَ الْجَسَدِ

(طس. عن ابن عمر)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 463/5 (*Lâ îmâne li-men lâ emânete lehû, ve lâ salâte li-men lâ tuhûre lehû, ve lâ dîne li-men lâ salâte lehû; ve mevdîu's-salâti mine'd-dîni, kemevdîi'r-re'si mine'l-cesedi.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri iki cihanda bahtiyar eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz'in hadislerinden bir demet münasip bir miktarda, münasip bir zamanda size okuyup açıklamak üzere burada toplanmış bulunuyoruz. Bu hadîs-i şerîflerin izahına başlamazdan önce boynumuzun borcu, sevgimizin saygımızın gereği bir husus var onu îfâ edelim:

Peygamber SAS Efendimiz'in ruhuna hediye olsun diye ve onun cümle âl u ashâb u etbâ u ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye; sâir enbiyâ ve mürselîn, evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına ve bilhassa Ümmet-i Muhammed'in mürşid ve mürebbîleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyemiz ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fethetmiş olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; bu kitabı yazan Gümüşhaneli Ahmed Ziyaeddin Efendi Hocamız'ın ve bu kitabın içindeki hadîs-i şerîflerin bize kadar gelmesine emek sarf etmiş olan râvilerin ve alimlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Şu camiyi yaptıran İskender Paşa'nın ruhuna ve bu caminin bugüne kadar şu güzel haliyle ayakta kalmasına, tamir edilmesine, gelişmesine, güzelleşmesine, genişlemesine yardım etmiş olanların kendilerine ve geçmişlerine hediye olsun diye;

Biz yaşayan, hayatta olan müslümanlar olarak da Rabbimiz'in rızasına uygun ömür sürüp yaşayıp huzuruna sevdiği razı olduğu mes'ud bahtiyar, razı merzî kullar olarak varalım diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım, ondan sonra başlayalım! Buyurun:

.....

a. Namazı Olmayanın Dini Yoktur

Kaynağını merak edenler, hadisi iyice öğrenmek isteyenlere imkân vermek için bunu da söylemiş olalım.

Peygamber SAS Efendimiz mukaddimede metnini okumuş olduğumuz hadîs-i şerîfte namazın önemi üzerinde buyurmuş ki; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet edilmiş. Başta namazla ilgili olmayan cümleler de var:¹

لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ، وَلَا صَلَاةَ لِمَنْ لَا طَهْرَ لَهُ، وَلَا دِينَ لِمَنْ
لَا صَلَاةَ لَهُ؛ وَمَوْضِعُ الصَّلَاةِ مِنَ الدِّينِ، كَمَوْضِعِ
الرَّأْسِ مِنَ الْجَسَدِ

(طس. عن ابن عمر)

¹ Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.383, no:2292; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.II, s.21, no:1614; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan *Keşfü'l-Hafa*, c.II, s.349, no:2984; *Camiü'l-Ehadis*, c.XV,s.490, no:16003.

RE. 463/5 (*Lâ îmâne li-men lâ emânete lehû, ve lâ salâte li-men lâ tuhûre lehû, ve lâ dîne li-men lâ salâte lehû; ve mevdîu's-salâti mine'd-dîni, kemevdîi'r-re'si mine'l-cesedi.*)

(*Lâ îmâne li-men lâ emânete lehû*) “Güvenilirliği, eminliği, emniyetliliği olmayan kimsenin imanı yoktur.”

Güvenemiyorsun, kaypak adam; ne yapacağı belli olmaz, nemelazım, ihtiyatlı olayım... O adamın imanı zayıf. O adam madem öyle etrafına güven telkin etmeyen bir hayat sürmüştü, şimdiye kadar da o intibayı vermiş, demek ki onun imanında sakatlık var. Güvenilirliği olmayan, emanet vasfı olmayan kimsenin imanı yoktur; sağlam bir iman sahibi, güvenilir bir insan değildir.

(*Ve lâ salâte li-men lâ tuhûra lehû*) “Temizliği olmayanın, abdesti olmayanın namazı yoktur.” Temizlik olmadan namazı olmaz.

“—Kıldım ya dört rekât...”

Kıldın ama abdestsiz kıldın. Olmaz.

“—Abdestsiz namaz olmaz.” buyuruyor Efendimiz.

(*Ve lâ dîne li-men lâ salâte lehû*) “Ve namaz kılmayanın dinî olmaz. Namazsız dindarlık olmaz.”

“—El-hamdü lillâh müslümanım.”

Müslümanım ama nerede namaz? “Namazsız Müslümanlık olmaz.” diyor Efendimiz.

(*Ve mevdîu's-salâti mine'd-dîni kemevdîi'r-re'si mine'l-cesedi*)

“Namazın dinimizdeki mevki, başın vücuttaki önemi kadar yüksektir. O kadar önemlidir!”

Başsız ceset olur mu? Olur ama yere yatar. Olur ama cansız olur, kıymeti olmaz. Baş ayakta tutuyor. Başsız ceset gibi olur. Namaz, baş kadar önemli...

Şimdi bu işleri biraz açıklayalım. Çok mühim bir nokta, önemli bir husus. Belki bazıları önemli saymazlar diye önemli olduğunu belirtmek için izin verirsiniz birazcık hakkında konuşmak istiyorum.

Müslümanın bir vasfı eminlik vasfı, emanet vasfı. Geçen hafta derste de buna benzer bir hadîs-i şerîf geçmişti, orada da ahit ve eminlik vasfı üzerine konuşmuştuk, burada işin arkasına namaz da ekleniyor. Tekrar da olsa geçen hafta gelmeyen kardeşlerimiz vardır, gelenler de tekrar duymuş olur, bilir.

Emin insan olacağız, güvenilir insan olacağız.

Nasıl Peygamber Efendimiz'in daha kendisine peygamberlik gelmeden evvel Kureyşliler arasındaki nâmı, şöhreti (*Muhammed el-emîn*) idi. "Emin Muhammed, güvenilir Muhammed..." idi.

Hile etmez, yalan yapmaz, vaadinde durur, ahbine vefa eder. Birisi getirirse, emanet bıraksa, o emaneti geri verir. Para bıraksalar, paranın üstüne yatıp da vermemezlik yapmaz, iade eder. Her bakımdan güvenilir insan.

Daha peygamberlik vazifesi verilmeden, Kureyşliler'in arasındaki sıfatı buydu: Muhammed el-Emîn.

Kâbe-i Müşerrefe'yi tamir ediyorlardı. O arada tamir esnasında Hacerü'l-Esved taşını da

çıkarmışlardı. Duvarı yaptılar, Hacerü'l- Esved'i yerine koyacaklar ama kim koyacak, şerefli taş... Birisi koyduğu zaman yarın öbür gün böbürlenecek, diyecek ki:

“—Hacerü'l-Esved taşını ben almışım, elimle o köşeye ben yerleştirmişim!”

Çoluk çocuğuna, herkese övünecek.

“—Vay bizim babamız, dedemiz ne büyük adammış!” diye onun için de, ailesi için de bir şeref olacak.

Öbür taraf ona razı gelir mi? Hayır, gelmez.

“—Hayır, sen koyacaksın, ben koyacağım...” başladılar çekişmeye.

Kâbe'yi tamir eden Kureyşliler Peygamberimiz'in peygamberliğinden önce, henüz peygamberlik vazifesi kendisine vazife olarak gelmezden önce Kâbe'yi tamir yapıyorlar, böyle bir ihtilaf başladı: Hacerü'l-Esved'i kim yerine koyacak?

Nerdeyse silahlarına elleri uzandı, kavga çıkacak, kılıçla vuruşacaklar...

Bir tanesi dedi ki:

“—Ya kavga etmeyelim! Kâbe-i Müşerrefe'nin kapısından şu anda bekleyelim, daha kimse yok ortada, kim girerse onu hakem yapalım, onun dediğine razı olalım, ‘Şu koysun!’ dediği zaman o şahıs taşı koysun!”

Biraz sonra... Bekliyorlar, hepsinin gözleri Kâbe-i Müşerrefe'nin Benî Şeybe kapısında, oradan kim gelecek diye o tarafa dönüp bakıyorlar. Bâbü's-selâm denilen kısmı, oradan. Mescid-i

Şerif eskisi kadar büyük değildi. Şimdiki tavaf yeri kadar bir şeydi. Oradan kim gelecek diye bakınırken Peygamber SAS Efendimiz oradan giriverdi.

Hepsi sevindiler, Muhammed el-Emîn geldi. Allah hakemlik için en uygun şahsı göndermiş oluyor. Çok sevindiler; “Tamam, bunun hükmüne hepimiz razı geliriz!” dediler. Çünkü asil bir kimse, sevdikleri bir kimse ve emin bir kimse, güveniyorlar, seviyorlar.

Peygamber Efendimiz’e meseleyi anlattılar. O da Seyyidü’l- evveline ve’l-âhirin, geçmişlerin ve geleceklerin efendisi, sıradan insanlara benzer mi onun sıfatı? Peygamber Efendimiz de hadiseyi dinledi, dedi ki:

“—Bir örtü getirin!” Bir örtü getirdiler.

Hacerü’l-Esved’i eliyle örtünün üstüne koydu, örtünün her tarafından bu kavga eden çekişen adamların her birisine tutturdu, her birisi örtüyü beraberce kaldırdılar. Hacerü’l-Esved beraberce kalktı, Peygamber Efendimiz de getirdi, Hacerü’l-Esved’i köşedeki yerine yerleştirdi.

Muhammed el-Emîn... Hakemliği de bize örnek olacak kadar güzel. Her şeyi güzel. Her şeyi tam adaletli. Kimseyi darıltmadan, küstürmeden, üzmeden, düşman etmeden tatlı tatlı ne güzel halletti.

Allah bize o Peygamber Efendimiz’in müstesna sıfatlarından akisler, nimetler, hisseler, nasibler, paylar ihsan etsin... Bizi o Peygamber Efendimiz’e en güzel uyanlardan eylesin... O güzel huylara sahip olanlardan eylesin... Onun,

o peygamberin, o mübarek zâtın sevgisine, şefaatine, iltifatına cümlemizi nâil eylesin...

Emin insanlar olacağız.

Para verdiler, para yerini bulacak. Bir şey emanet ettiler, tamam. Sır verdiler, “Aman kimseye söyleme!” veyahut “Kimseye söyleme!” demedi de Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“—Bir insan bir sözü söylerken iki tarafına baktı da söyledi mi o sırdır.” diyor.

İki tarafına bir bakıyor, ondan sonra fısıldıyor. Demek sırmış ki kimse duymayacak gibi söylüyor. Tamam, o sırrı başkasına açamazsın. O da bir emanet.

Emanetin her çeşidine riâyet edeceğiz.

Kadınlar? Kadınlar da bize emanet. Peygamber Efendimiz öyle buyuruyor.

Emanet! O emaneti korumak bizim vazifemiz. Namusunu koruyacağız, haysiyetini koruyacağız, gönlünü kırmayacağız vs. vs. Emanet çünkü. Emin insan olduğumuz için ona riâyet edeceğiz.

Bu Allah’ın kulluğu, müslüman olmak, Allah’ın yeryüzünde insanlara yüklediği vazifeleri yapmak; bu da bir emanet. Mükellefiyet dediğimiz, sorumluluk dediğimiz şey emanet... Bu büyük bir emanet. Bu emaneti dağlar taşlar çekemedi.

Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm:

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ، إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا

(الْحُرَاب: vr)

(*Innâ aradne'l-emânete ale's-semâvâti ve'l-ardi ve'l-cibâli feebeyne en yahmilnehâ ve eşfakne minhâ ve hamelehe'l-insân, innehû kâne zalûmen cehûlâ*) “Biz, emaneti dağlara, göklere, yere arz ettik, al yüklen dedik de hepsi korktular emanetten, yüklenmeyi kabul etmediler; insanoğlu emaneti yüklendi. Doğrusu o çok zâlim ve çok cahildir.” (Ahzâb, 33/72) diyor.

İşte o emanet, Allah’a güzel kulluk etmek, mü-kellefiyet vazifesi. O da bir emanet. Onu da ye-rine getirmek zorundayız. Rabbimiz’e güzel kul-luk yapmak zorundayız. Nimetlerine şükretmek zorundayız. Kur’an’ın ahkâmına uymak zorunda-yız; tavsiyelerini tutmak zorundayız, emirlerini yapmak zorundayız, yasaklarından kaçmak zo-rundayız. O da emanet. Kur’an da bize emanet, din de bize emanet, sorumluluk da bize emanet.

Allah bizi her bakımdan dört başı mâmur, emanete riâyet eden ehli emanet, emin kullardan eylesin...

Bu tamam. Bu sıfatı elde etmeye çalışacağız. Söz verdik mi sözümüzü yerine getireceğiz, vaktinde geleceğiz, anında orada olacağız. Sözümüz yerine gelecek. Vereceğiz dedik mi, vereceğiz. Bu tamam, bir.

İkincisi, bu hadîs-i şerîfin ikinci cümlesi neydi?
(*Ve lâ salâte li-men lâ tuhûre lehû*) “Temizliği olmayanın namazı yoktur.”

Temizliği olmayanın da namazı yoktur. Çünkü o zaman Müslümanlık yeni yerleşiyor. Daha İslâm yeni geldiğinden Araplar bilmez ki... Allahu ekber derler dururlar, Peygamber Efendimiz’in arkasına namaz kılarlar.

Yoo, öyle değil. Abdest alacaksın, ondan sonra. Temizlik olmadan namaz olmaz. Peygamber Efendimiz onu öğretiyor. Biz şimdi hepimiz biliyoruz;

“—Aa! Tabii abdestsiz namaz olur mu? Bektaşı’nin namazı gibi olur.”

Onu yapmıyoruz. Ama o devirde Peygamber Efendimiz öğretiyor: (*Ve lâ salâte li-men lâ tuhûre lehû*) “Abdest almadın mı, temizlenmedin mi, o zaman namaz da olmaz.”

“—Hocam ben abdest alıyorum, namazı hep öyle kılıyorum.” diyoruz hepimiz değil mi?

Sorsak;

“—Namazı kıldın, ikindi namazını, abdestli miydin?” Herkes, “Abdestliydim.” der.

Ama bazen şu oluyor, ona da dikkat edelim:

Yüznumaraya gidiyor, küçük abdestini yapıyor çıkıyor, hemen şapur şapur abdestini alıyor geliyor buraya. Yürürken hadi tekrar birkaç damla çıkıyor. Yürürken, buraya gelirken, ayakkabısını alacağım diye eğildiği zaman, kalktığı zaman, bir zorlama hadisesinde; önünü açsa baksa, orası ıslandı, farkında değil.

Kendisini abdestliyim sanıyor, farkında değil. İşte buna da dikkat edeceğiz.

Abdestten önce istibrâ edeceğiz. Artık sonu iyice kesilinceye kadar duracağız, temizleyeceğiz, paklayacağız, abdesti öyle alacağız. Tutmaz ki, çamurun üstüne ev yapsak cıvık çamurun üstünde ev durur mu? Kayar gider.

Duvar durur mu? Durmaz. Altı sağlam olacak, hiçbir şey kalmayacak, ondan sonra abdest alabileceksin. Bazı kimseler ona dikkat etmiyor, bir.

Bir de abdesti nasıl aldığına bakıyorsun, şap yüzüne, şup yüzüne, şap eline, şup eline...

Hani dirseğini yıkamadın? Hani şu yüzünün kenarları kaldı? Hani gözünün buraları bak kuru... Paldır küldür tam yıkamayınca da olmaz. Her tarafına varacak. Gözünün pınarlarını, yüzünün tamamını, sakallıysan sakalını hilalleyeceksin, arasına su gidecek. Her şeyi usûlüyle yapacaksın. Aceleye getirip de paldır küldür yapmak bizde çok yaygın...

Bu Arap kardeşlerimizin oralara gittiğimiz zaman beğendiğim şeylerinden birisi... Herkes tenkit ediyor ya, biz de şimdi doğruyu gerçeği, güzel taraflarını söyleyelim:

Ne namazı ne Kur'an'ı aceleye getiriyorlar. O işlerde hiç acele yok...

Bizim burada teravih namazında hızlı kılmak hepimizin kabul ettiği bir şeydir. Jet imamlar türemiştir.

“—Teravih namazını 15 dakikada kılıyor, hadi onun arkasına gidelim!”

Paldır küldür, paldır küldür, paldır küldür; bitti!

Öteki caminin başına geldiğin zaman daha adamlar vitri bile kılmamış oluyorlar, “bak bu imam jet imam.”

Hızlı okumak, öyle şey yok...

Hatimle namaz kılıyorlar, tane tane okuyorlar. Hiç namazın erkânından çalmadan güzel güzel yapıyorlar. Aceleyle getirmiyorlar.

Bizim kardeşlerimiz abdest alırken şapur şapur derken, vücudunun yıkanması gereken abdest uzuvları tam yıkanmıyor. Ayağının topuğu yıkanmıyor, yüzünün yan tarafı yıkanmıyor, kolunun dirseği yıkanmıyor. O zaman da abdest olmaz. Yaptığımız işi, her işi güzel yapacağımız gibi bu abdesti de güzel alalım ki namazımız tamam olsun.

Namaz insanda iki çeşit temizlik yapıyor: Bir; üzerindeki maddî kirleri temizliyor. İki; mânevî kirleri temizliyor.

Üzerinde, âzâlarında ne kadar günah varsa, o suların damlalarıyla beraber o günahlar da siliniyor. Gözüyle günaha girmiş; yüzünü yıkadığı zaman, sular damlarken günahlar siliniyor. Ağzıyla günaha girmiş; o günahlardan temiz oluyor.

Abdest çok önemli! Böylece dualar ede ede, dikkatli dikkatli abdest alalım, namazımız tamam olsun.

Gelelim öbür cümlesine:

(*Ve lâ dîne li-men lâ salâte lehû*) “Namazı olmayanın dini yoktur.”

Şimdi bu zamâne müslümanları tembelleşti. Hem cahil, İslâm'ı bilmiyor hem de başka tahsiller gördüğü için diploması olduğundan kendisini alim, bilgili sanıyor. İşin zor tarafı bu. Öbür tahsili de görmese cahil diyeceğiz, “Sus, otur kenara!” diyeceğiz, o da cahilliğini bilecek, gık demeyecek, iş düzelecek, sözümüzü dinleyecek. Ama öbür taraftan tahsil yaptığı için, “Kapı kanadı kadar diplomam var!” diyor, “Sen beni ne sanıyorsun?!” diyor, “Ben falanca yerde filanca-yım!” diyor, “Falanca yerde okudum!” diyor.

Vay be... O zaman adama bir şey diyemiyorsun. Ama din tahsili yapmadı, o bakımdan cahil, onu hiç kabul etmiyor.

Gazetelere beyanat veriyor, yarım gazete sayfası bir tam gazete sayfası büyük profesör büyük bilmem ne... Büyük profesör ama, anladım tamam, pekâla, kabul ama din tahsili yapmamış ki... Bilmediği sahada konuşunca profesörlüğün büyüklüğü kalmaz ki. Profesörlüğün büyüklüğü öbür tarafta kaldı, o sahada kaldı. Hukukta büyük profesör, pekâlâ ama fıkıh ayrı, tefsir ayrı, hadis ayrı...

“—Efendim ben de küçükken Amme cüzünü hatmetmiştim.”

Aa, maşaallah, iyi ama yetmez ki! Amme cüzünü herkes hatmediyor, bizim mahallenin yedi yaşındaki çocukları da bitiriyor, bir yazda bitiriyor; marifet değil ki.

“—Kur’ân-ı Kerîm’i, mealini yüzünden bir kere okumuştum.”

Sen çocuk musun ya? Kur'ân-ı Kerîm'in mealini yüzünden bir kere okumakla anlaşılacak kitap mı bu? Her harfinden mâna çıkıyor. Sen ne sanıyorsun Kur'ân-ı Kerîm'i?

Cahil, Kur'ân-ı Kerîm'den konuşuyor.

“—Efendim ben tıp profesörüyüm.”

Pekâlâ ama, doktorların hocasıysın, hastaları candan etme de, doktorluğunu iyi bil de bu işe karışma! Tıp profesörüysen tıp profesörüsün, dinle konuşmak senin neyine?

“—Efendim yasak mı, herkes istediğini söyler!”

Söyler ama doğru söylerse kıymeti olur, doğru söylemezse ben öbür tarafta şu unvana sahibim diye bu tarafta hakkı olmayan şeyi söylerse o zaman gülünç duruma bile düşer ve öyle bir kimseye kimse itibar etmez. Etmesin!

“—Efendim ben Kur'ân-ı Kerîm meali hazırladım.”

“—Pekiyi, Arapça bilir misin?”

“—Yok, bilmiyorum.”

“—Pekiyi bu tercümeyle nasıl yaptın?”

“—Lugat-i Nâci'ye baktım, öyle yaptım.”

“—Ya *Lugat-i Nâci* Osmanlıca kitabı, Arapça kitabı değil ki. Sen bu tercümeyle ona dayanarak nasıl yaparsın?”

Bir Arapça kelimenin Arapça'daki mânası başkadır, Osmanlıca'daki mânası başkadır. Kaç asır sonraki mânasıdır, değişmiştir. Yani sen

filoloji de hiç bilmiyorsun, lisan ilminden de haberin yok, bir şeyden haberin yok. *Lugat-ı Nâci* ile Kur'an tercüme edilir mi?

Bak şaşkına!..

Onun için, herkes kendi ihtisası sahasında kalacak ve dinin sözü asıl alimlerin olacak. Herkes ona ittiba edecek, onun sözüne uyacak. Ötekisi de bilmediği sahada böbürlenmeyecek.

“—Canım ben de işte müslümanım, sen ne sanıyorsun? Allah’la kulun arasına girme!”

İyi ama bak namazını kılacaksın. “Namazı kılmayanın dini yoktur.” diyor Peygamber Efendimiz. Namazı kılacaksın!

“—Namazı kılmayanın neden dini yoktur.” şimdi onu izah edeceğim.

Peygamber Efendimiz diyor ki;

“—Namazın dindeki yeri vücutta baş ne kadar önemliyse o mevkidir, o kadar önemlidir.”

Neden bu namaz bu kadar önemli oldu?

Bazı insanın içine nefsi veya şeytanı veya kâfir, müşrik, münafık kimseler ona söz söylemişlerdir;

“—Canım bu namaz da, yat kalk da ne oluyor?” diye ileri geri sözler söylemişlerdir.

Bu devirde hep böyle şeyleri herkes duyuyor. İş ince ama onlar anlamıyorlar.

Kimisi de diyor ki:

“—Beş vakit yerine üç vakit olsun, bir vakit olsun. Çok fazla bu.” Pazarlık mı yapıyorsun? Bu ne biçim şey!

Bilmedikleri taraf şü: Bizim dinimiz insanı, insân-ı kâmil yapmanın usûlünü öğretiyor. Kâmil insan olacak, her bakımdan mükemmel insan olacak. Her bakımdan mükemmel insan olması için de insanın her zaman kendisini kontrol altında tutması lazım, devamlı kontrollü olması lazım. Çünkü kontrol olmadığı zaman insan bozuluyor.

Nasıl araçların, arabaların, uçakların belirli zamanlarda, periyotlarda bakımları oluyorsa, vidası gevşiyor, şurası eskiyor, o aleti değiştiriyorsun, bunu değiştiriyorsun; zaman geçti mi insanın tazelenmesi gerekiyor. Bu namaz bizi günde beş defa tazeleyen bir ibadet. Günde beş defa bizi hizaya çeken, günde beş defa bizi Rabbimiz'in kulu olduğumuzu hatırlatarak hak yola bağlayan bir ibadet. O bakımdan çok müstesna önemi var.

Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Sizden biriniz, evinizin önünden billur gibi pırıl pırıl bir su, dere aksa; günde beş defa o suyun içine bu terli, vücudu tozlu topraklı zamanda girse çıksa, o vücutta toz toprak, pas kir kalır mı? Kalmaz. İşte namaz öyledir.”

Sen günde beş defa Rabbinin huzuruna *Allahu ekber* diye çıkarsan, ölçülü insan olursun, dengeli insan olursun, insaflı insan olursun, mü'min, adaletli kimse olursun, kimseye haksızlık etmezsin, Rabbinin huzuruna varacağını bilirsin, hesap vereceğini bilirsin, iyi insan olursun; cemiyetin işleri de iyi gider, ailenin işleri de iyi gider, ticarî işler de iyi gider, adatmaca olmaz, vs. vs. olmaz.

Bu namaza Allah çok faydalar bağlamıştır. Bedenî, sıhhî, maddî mânevî, iktisadî, ticarî, ictimaî faydalar bağlamıştır... Bu namazı doğru düzgün kıldığı zaman, insan dînen ayakta kalır, rûhen kuvvetli olur, her bakımdan sağlam olur. Bunu yıktığı zaman, yapmadığı zaman, dini de yıkılmış olur.

Namazı bu şuurla kılalım, namazın bu ehemmiyetini kavrayarak kılalım. Her namazımız Mi'rac olmalı.

الصَّلَاةُ مِعْرَاجُ الْمُؤْمِنِ

(*Es-salâtü mi'râcü'l-mü'min*) “Namaz mü'minin Mi'racıdır.”

Rabbinin huzuruna Peygamber Efendimiz'in Mi'racı gibi mi'rac yapıp günde beş defa çıkma hadisesi oluyor. O şuur ile namaz kılmayı Allah cümlemize nasib eylesin...

Beş vakit olması da önemlidir. Emin olun dört vakit olsa bu fayda olmaz, üç vakit olsa bu fayda olmaz. Hepsi yerli yerinde, hepsi en mükemmel tarzda düşünülmüş.

b. Namazda Eli Tenasül Organına Değmek

Şimdi iki tane hadîs-i şerîf peşpeşe. Birisinde buyuruyor ki: (*Enne racülen kâle*) Bir şahıs demiş ki: (*Yâ rasûla'llah, mesistü*

zekerî ve ene usallî. Kâle fezekerehû.) “Ya Rasûlallah, namazdayken elim tenasül aletime değdi, oraya temas oldu.”

O zaman Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:²

مِنْكَ) عبد الرزاق، طب. عن أبي أمامة؛ أنه
إن بأَسِّ إِمَامٍ هُوَ جَدْبَةٌ

)□□□□ □□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□
:□□□ □□□□

RE. 463/6 (*Lâ be'se, innemâ hüve cezebetün minke*) “O senin vücudundan bir parçadır, beis yoktur.” diyor.

Herhalde kim bilir bazen ter oluyor, terden elbisesi yapışıyor. Meselâ, elbisesini kurtarayım derken olabilir. Rükudan, sücuddan kalktığı zaman, oturduğu zaman sıkışma olabilir. İnsanlık hâli bir şeyler olur.

O da tereddüt etmiş, “Acaba bu benim yaptığım doğru mu oldu, eğri mi oldu?” diye. Şiddetli kaşınma olmuş olabilir, bir kıl batması olur filan.

“—Beis yoktur.” diyor.

Şehvetle olmadıktan sonra bir beis yoktur. İmâm-ı Âzam Hazretleri'nin de bu hadîs-i şerîf delili olmuş oluyor.

² İbn-i Mace, *Sünen*, c.II, s.90, no:477; Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.VIII, s.242, no:7945; Abdürrezzak, *Musannef*, c.I, s.116, no:425; İbn-i Adiy, *Kamil fi'd- Duafa*, c.II, s.135; Ebu Ümame RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.IX, s.339, no:26333; *Camii'l-Ehadis*, c.XV, s.492, no:16007. 60 Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.367, no:4452; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.III, s.390, no:4968; Hatib-i Bağdadi, *Tarih-i Bağdad*, c.XIV, s.112, no:7452; Ebu

Nuaym, *Ahbar-ı Isfahan*, c.II, s.59, no:411; Enes ibn-i Malik RA'dan.

c. Ramazan'da Eşini Öpmek

İkinci hadis-i şerifte bildiriliyor ki:

(*Süile rasûlü'llâh SAS, ani'r-racüli: yukabbilu'm-re'etehû fî ramadâne. Kàle fezekerehû.*) “Ramazan'da bir evli efendi, koca; hanımını, karısını öperse bunun hükmü nedir?” diye sormuşlar.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:³

لَا بَأْسَ رِيْحَانَةٌ يَشُمُّهَا

(الحاكم فى الكنى عن أنس؛ سئل النبى صلى الله عليه وسلم عن رجل يقبل امرأته فى رمضان

قال فذكره)

RE. 463/7 (*Lâ be'se reyhânetün yeşümmühâ*) “Beis yoktur. O onun çiçeğidir.” *Reyhânetün*. “Kokulu çiçeğidir, koklayabilir.” demiş Peygamber Efendimiz.

Kişi nefsine hâkim olduğu zaman, işi dağıtmayacağı zaman bir beis olmuyor, fakat mekruh oluyor. “Bir şeye başlangıç olur da sonra iş daha kötüye varır.” diye mekruh olmuş oluyor.

Aslında kendisine hâkim olabilen bir kimse için beis olmuyor. Bunlar hayatın çeşitli bilgileridir, zamanı gelir birisi sorar, kulakta bilgi olarak kalsın.

d. Takvâ ve Zenginlik

Bu da yeni, arkasından okuduğumuz başka bir hadîs-i şerîf. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

³ *Kenzü'l-Ummal*, c.VIII, s.602, no:24340; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIII, s.149, no:12794.

⁴ İbn-i Mace, *Sünen*, c.VI, s.358, no:2132; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.69, no:16694; Hakim, *Müstedrek*, c.II, s.3, no:2131; Beyhaki, *Şuabü'l-İmân*, c.II, s.90, no:1245; Buhari,

لَا بَأْسَ بِالْغِنَى لِمَنْ اتَّقَى، وَالصِّحَّةُ لِمَنْ اتَّقَى خَيْرٌ
رُّمِّنَ الْغِنَى، وَطَيْبُ النَّفْسِ مِمَّنِ النَّعِيمِ

(حم. ه. والحكيم، والبغوي، ك. طب. عن يسار بن عبد الله الجهني)

RE. 463/8 (*Lâ be'se bi'l-gınâ li-meni'ttekâ, ve's-sıhhatü li- meni'ttekâ hayrun mine'l-gınâ, ve tîbü'n-nefsi mine'n-nâîmi.*)

(*Lâ be'se bi'l-gınâ li-men ittekâ*) “Takvâ ehli, takvâ sahibi, Allah’tan sakınan, çekinen, titiz, has, ihlâslı müslüman için zenginlikte bir beis yoktur.”

“—Bu ne demek?” diye şaşıracaksınız, anlayamayacaksınız.

Peygamber Efendimiz, âyetler iniyordu, müslümanlara Allah yolunda malını ortaya koymasını emrediyordu. Onlar da neleri varsa ortaya koyuyorlardı. Harp yapılıyordu, sulh yapılıyordu, fakirlere o paralar dağıtılıyordu. Canlı, şen bir cemaat, bir topluluk ki her şey sevgi üzerine kurulmuş.

Tabii para biriktirmek, mal biriktirmek ayıp, doğru değil diye bir yaygın kanaat vardı. O kanaati aynen devam ettiren din alimlerimiz

Edebü'l-Müfred, c.I, s.113, no:301; Şeybani, *el-Ahad ve'l-Mesâni*, c.IV, s.393; İbn-i Ebi Şeybe, *Musanef*, c.II, s.117, no:561; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.201, no: 7949; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.300; Mizzi, *Tehzibü'l-Kemal*, c.XIV, s.451, no:3243; Beyhaki, *Adab*, c.III, s.86, no:791; Yesar ibn-i Abdullah el-Cüheni RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.III, s.266, no:6484; *Camiü'l-Ehadis*, c.XV, s.494, no:16013.

olmuş; “Biriktirmek câiz değildir, hepsini Allah yolunda sarf edeceksin.” diye söyleyenler olmuş.

Tabii hayatta da insan biraz biriktirip bir şeyinin olmasını da istiyor. Konunun çeşitli taraflarını anlatacak başka hadîs-i şerîfler de var. İşte bu havadaki, böyle mânevî zevke sahip topluluğa, sahâbe-i kirâm topluluğuna Peygamber Efendimiz sanki özür diler gibi diyor ki:

“—Takvâ ehli olursa zenginliğin bir mahzuru yok.” Anlıyor musunuz inceliği?

Aslında herkes zenginlikten kaçıyor da, yaka silkiyor da, zenginliği istemiyor da onlara müdafaa eder gibi, özür diler gibi “Canım işte artık takvâ ehli ise onun mahzuru yok.” diye Peygamber Efendimiz onu müdafaa ediyor. İşin ana noktası bu.

Ozamanın müslümanı... Peygamber Efendimiz’in kendisi, onların en büyük numunesi; ertesi güne bir şey biriktirmezdi, evinde bir şey bırakmazdı, hepsini tasadduk ederdi.

Kitaplarımız yazıyor:

Bir defasında miktarını unuttum, bilmem ne kadar para gelmiş. Ortaya bir sofraya örtüsü yayıyor, parayı yığıyor, bir tümsek oluyor. Gelene vermiş gidene vermiş, gelene vermiş gidene vermiş, gelene vermiş gidene vermiş; o para yığını bitmiş. Bitmiş, ondan sonra bir kişi daha geliyor:

“—Yâ Rasûlallah! Muhtacım, bana yardım et! Hiçbir şeyim kalmadı.” diyor.

“—Otur, bekle şurada, bir şey gelirse onu da sana vereyim.” diyor.

Efendimiz’in hâli böyleydi. Ertesi güne yanında para biriktirip gezdirmezdi, hemen ihtiyaç sahiplerine intikal ettirirdi.

Onu gören sahâbe-i kirâmın hâli de öyleydi. Onlar malı Allah’ın rızasını kazanmakta birer vesile, vasıta olarak görürlerdi de Allah yolunda sarf ederlerdi.

Biz bu durumda çok hasta durumdayız. Bu konuda şu sırada hepimiz fevkâlade hastayız. İçimizde bu hastalıktan kurtulmuş, sıhhatli çok az insan vardır.

Biz bizyiz, gelin beraber ağlaşalım, dertleşelim! İslâm’ın bu kadar ihtiyacı vardır, İslâm’ın bu kadar hayır yapılacak tarafları vardır; paralar kasada, paralar çantada, paralar evde, paralar bilmem şurada... Kimsede para yok! Zenginin yanına gidiyorsun, öyle ağlıyor ki nerdeyse çıkartıp para vereceğin geliyor.

“—Şöyle yaptım da, fabrika kurdum da, param kalmadı da, şu kadar kredi aldım da, borçlandım da, pazartesi gününe şu ödenecek de, salıya şu ödenecek de...”

“—Vah yazık! Ceketimi satayım da bari para vereyim şuna!” diyeceği geliyor insanın... İnsan o hâle geliyor.

Fakirin yanına gidiyorsun;

“—Hocam ben zaten fakirim, param yok ki!” diyor.

Hadi, peki bu işleri kim yapacak? Şu hayırları kim yapacak? Bu işler nasıl yürüyecek?

Bana geliyorlar:

“—Hocam pırlanta gibi zeki bir çocuğum var, hep iftiharla geçti, hep teşekkür getirdi. Öğretmenler benim evime hücum ediyorlar; ‘Aman bu çocuğu ziyan etme, iyi bir tahsil yaptı!’ diye bana baskı yapıyorlar. ‘Getir, biz okutalım!’ diyorlar. Burs verecek müesseseler var, Avrupa’ya gönderecek müesseseler var.” diyor.

Adam gelmiş, mesela matematik hocası geldi benim evime böyle dedi, çocuğundan bahsetti “On bir tane iftihar kâğıdı getirdi.” dedi, “Çok zeki çocuk, bunu ne yapayım?” dedi.

Bak sana geliyor, soruyor.

Ben isterim ki en kaliteli hocalardan meydana gelen bir öğretim kadrosuna sahip güzel bir okulum olsun, en seçme gençleri alayım, burada okutayım; her birisi birer cevher, memlekete en faydalı insanlar olsunlar. Bunu isterim.

Birisi geldi:

“—Hocam benim yeğenim var. Ankara’da. Bu çocuk çok çalışkan, çok zeki. Şu kadar zamanda şu işi becerdi, bu kadar zamanda bu işi becerdi. Bunu nereye göndermemi tavsiye edersin? Ben bunun okumasını istiyorum. Kendisi de yanıp yakılıp okumak istiyor. Bunu güzel bir yere gönderelim!” dedi.

Güzel sıfatları bozulmadan en kaliteli bir tarzda yetiştirmek...

“—Ben bunu kaçırmadan kendim yetiştirmek isterim. Kendim üniversitede profesörüm, arkadaşlarım var, ben bunun eğitimini gâyet güzel yapabilirim. Türkiye’de en kaliteli eğitimi, numune eğitimi yapabilirim.”

E yapabilirsin ama yap, göreyim hadi... Para yok ki! Para olmayınca olmuyor. Para olmayınca, “Ne yaparsan yap çocuğunu...” diyorsun.

Hadi, bu sefer o çocuklar Avusturya Lisesi’ne gidiyor, Alman Lisesi’ne gidiyor, Fransız Dame de Siyon’a gidiyor, adını bildiğim bilmediğim Avrupalı hocaların yetiştirdiği, papazların ders verdiği falanca okula gidiyor...

Veya burada durmuyor, Avrupa’ya gidiyor, bir tahsil görüyor; güzel. Yabancı dil biliyor; güzel. Ama çocuk örfünden âdetinden, dininden imanından, aslından neslinden kopuyor. Bizim aleyhimize dönüyor, bizim inancımıza karşı çıkıyor, bizim kendi menfaatlerimize karşı çıkıyor. Hatta gelmiyor; “Ya Türkiye’de de yaşanır mı!” diyor, “Amerika’da yaşarım!” diyor, “Bunlar barbar insanlar, bunlar medenî insanlar.” diyor. Dinini değiştiriyor. Papazlar onu işleye işleye, işleye işleye bakıyorsun dinini değiştirmişler.

Duymadınız mı: “Tevfik Fikret’in oğlu papaz oldu, filancanın oğlu papaz oldu, şu şöyle oldu...” diye. Adam aldı mı eline koyuvermiyor. O zaman hadi ayıkla pirincin taşını...

Her şey parayla oluyor kardeşlerim.

İşte vakıf kurduk, şunu yaptık bunu yaptık, toplantılar yaptık Ramazan'da, filanca zamanda... Bak şurada Kur'an kursu binasına başladık, işte resimleri, dokuz katlı bina, şu kadar dersane, bu kadar bilmem ne... Şurada cami başlattık, filanca yerde şu siteyi başlattık, falanca yerde şu siteyi başlattık. Şu Kur'an kursu yarım kalmış, 40 milyon istiyor. Bu tesisler yarım kalmış, 300 milyon istiyor. Şu tesisler temeli atılmış, bilmem ne kadar istiyor. Hadi... Kalıyor..

Her şey paraya bakıyor. Onun için içinizde para sahipleri, imkân sahibi olan kimseler bu işlerin peşine düşecek. Kimin nesi varsa ortaya koyacak; en güzel müesseseleri kuracağız, en iyi tarzda çalıştıracacağız. Numune olacak; temizlikte, kalitede numune olacak.

Çocuklarımızı pırlanta gibi yetiştireceğiz; yabancı dil bilen, şarkı, garbı bilen, imanı bilen, küfrü bilen, kâfirin hilesini bilen, oyuna gelmeyen insanlar, faydalı insanlar hâline getireceğiz.

Kurtuluşumuzun çaressbunlar. Aksi takdirde gideriz...

Nasıl Afganistan Ruslar'ın işgaline gittiyse, nasıl Kırım Ruslar'ın işgaline gittiyse, nasıl Kafkasya tamamen ahâlisi müslüman olduğu halde gittiyse, nasıl Kazan tamamen müslüman ahâli den ibaret olduğu halde gittiyse, nasıl Tuna vilâyetimiz gittiyse, nasıl Mora vilâyetimiz gittiyse öyle gider. Biz geride kaldıkça, düşmanımız bizden ileri oldukça, onlar adamlarını, evlatlarını mükemmel yetiştirdikçe...

Bizim kara sabanla traktörün karşısına çıkılmaz.

Kağnı arabasıyla Mercedes yarıştırlamaz, mümkün değil; ikisi arasında dağlar gibi fark var. Harman makinesi ile orak bir olmaz. Sen güneşin altında orak biçeceğim diye ölürsün; o orak makinesini tarlanın bir ucundan öbür ucuna bir çalıştırdı mı buğdayı çuvallara doldurup götürüyor.

Sen daha orakla buğdayı keseceksin de, öbür tarafta öküzleri sabana bağlayacaksın da, dövene bağlayacaksın da, döndüreceksin de, sapını keseceksin de, başağının tanesini ayıracaksın da, yabayla savuracaksın da rüzgar samanını bir tarafa, tanesini bir tarafa ayıracak...

Ohooo... Hangi asırda yaşıyorsun? XI. Asır'da mı yaşıyoruz, XII. Asır'da mı yaşıyoruz; XX. Asır'da mı yaşıyoruz?

XX. Asır'da yaşıyoruz.

O halde Müslümanlığı da XX. Asır Müslümanlığı yapacaksın. XX. Asrın imkânını, vasıtalarını, aletlerini kullanarak yüksek müslüman olacaksın.

Çamurdan ev ile betonarme bina aynı olmaz. Sandal ile koca gemi, sacdan gemi aynı olmaz. Pırpır uçakla koca jet uçağı aynı olmaz.

Adam küçücük bir uçak, bilmem kaç milyar para istiyor. Seneler senesi çalışacaksın, bir uçak alacaksın, düşman da arkasından bir füze sallayacak, düşürecek aşağıya; gitti senin paracıkların...

Bunları kendin yapman lazım. Bunun ince işini de kendin yapkaba işini de kendin yap; parası senin içinde kalsın, senin arkadaşının, kardeşinin karnı doysun, kesesi dolsun.

Bunları halletmemiz lazım. Bunların halledilmesi için de iş yapacak insanlara fırsat vermek lazım. İyi insanlar, kaliteli insanları geliştirmek lazım. Kaliteli insan yetiştirecek müesseseleri kurmak lazım.

Bunları yapmak için de para lazım. İş dönüp dolaşıp paraya geliyor mu, tamam. Paranın musluğunu kapattı mı Müslüman, geri kalıyor. Paranın musluğunu kapattığı zaman, bu tarafa döndürdüğü zaman, müslüman geri kalıyor.

Neden? Çocuğu tahsilsiz, işi ibtidaî... Öteki şirketleşmiş, koca holding kurmuş; bu esnaf olarak kalmış, bir dükkân, dostlar alışverişte görsün; alıyor satıyor, alıyor satıyor... Sene sonunda ziyan...

Ötekisi holding; ticaret biliyor, iktisadî şartları biliyor, faizli nizamın oyunlarını biliyor, tedbir alıyor. O kâr ediyor şu kadar milyon; bu sabahtan akşama ondan daha fazla çalıştığı halde ziyan ediyor.

Bunları görmüyor muyuz? Görüyoruz.

İçimizde iktisat tahsili yapan kardeşlerimiz yok mu? Var, profesörü bile var. Niye tedbir almayız?

Her şey dönüp dolaşıyor, müşterek çalışmaya geliyor. Müşterek çalışmaya gelince bizim arkadaşlarımız orada yok.

Her şey dönüyor dolaşıyor, para vermeye geliyor. Para vermeye gelince, bizim arkadaşlarımız orada yok.

Ne olacak, benim cebimdeki üç kuruşla beş kuruşla bu iş olmaz ki! Söylemekten ben utanıyorum, dinlemekten siz kıızıyorsunuz.

“—Tamam, salevât getirin, batıyoruz.” demiş adam.

O yok bu yok, o yok bu yok; “Hadi salevât getirin, bari salevât getire getire batalım! Batıyoruz.”

Parayı ortaya döneceksin.

Zenginlik takvâ ehli insana zarar vermez. Neden?

Çünkü zengin takvâ ehli olursa, vereceği zamanı bilir de verir. Ama takvâ ehli olmazsa, parayı sımsıkı tutar da vebal altına girer, bütün bu Ümmet-i Muhammed’in çektiği vebal gider, âhirette onun kafasında patlar! Allah ondan hesabını sorar:

“—Afganistan’da kardeşlerin Ruslar’ın karşısında sıkıntı çekerken bu paraları sen nasıl avcunu sımsıkı tuttun da vermedin?” Kuveytli’ye soracak, Suudlu’ya soracak. Onlardan bize de sorgu sual gelir, kıyısından kenarından... Onlar o paralarla uçaklarının tokmaklarını altından tokmak yapıyorlar, filanca yerde kumar oynamaya gidiyorlar, falanca yerde tatil yapmaya gidiyorlarsa, Allah onlardan mutlaka soracak. İhtiyacından fazlasını harcadıysa mutlaka soracak.

Petrol geliri müslümanların genel geliridir, sen onu nasıl kendi zenginliğin için kullanırsın?

Meâdin, toprak altından çıkan şeyler beytül-mâ-lindir, sen onları nasıl öyle şahsen keyfin gibi istediğin gibi şunu bunu yapmakta kullanabilirsin?

Kullanamazsın! İslâm'a sarf edeceksin.

Ama İslâm'a sarf etmek için takvâ ehli olmak lazım. Takvâ ehli oldu mu parası olsun, zararı gelmez. Takvâ ehli insan para yardımı yapar. Ama Allah dini zayıf kimselere para verdi mi, para onlarda oldu mu, iste iste vermez.

Yanına gidiyorsun:

“—Yardım eder misin? İşte makbuz, işte biz vakıfız...” Diyor ki:

“—Okul olsaydı yardım ederdim; cami olduğu için etmiyorum.” Kıpkırmızı kesiliyorsun, bir şey diyemiyorsun, çıkıyorsun.

Okul için gittiğin zaman, o zaman da ona da bir başka bahane buluyor:

“—Demin birisi gelmişti vermiştim, şimdi vermiyorum.” diyor.

Artık söyleye söyleye bir hâl oldum: Bu kesenin ağzı açılmadan iş olmaz! Parayı bana verin demiyorum; ben de vereyim, sen de ver, ötekisi de versin, bu işler yapılsın diyorum. Her zaman söylediğim bu.

Parasız, namazla, Ramazan Müslümanlığıyla, oruçla bu işler hallolmaz, yetmez... Müslümanlık sadece bunlardan ibaret değildir. Asıl Müslümanlığın can alıcı noktası, bam teli; kesenin ağzını açabilmektedir.

Çok hoşuma gider, her zaman söylerim. Ama aradan bir sene geçti, burada söylemedim, unutulmuştur, yeni cemaatin haberi yoktur.

Birisi gelmiş, bizim Ali Yakup Hoca, Allah selâmet versin, Bağdat'tayken; hoca ya, biraz bilgisi var ya, Ali Yakup Hoca'ya demiş ki;

“—Hocam ben zikri zikr-i cehrî mi yapayım, zikr-i hafî mi yapayım? Yani içimden mi Allah Allah diyeyim, yoksa Kâdirîler gibi âşikâre Allah Allah mı diyeyim?”

Zikri nasıl yapacağını soruyor.

Hoca bakmış adam zengin, huyunu da biliyor, biraz eli sıkı:

“—Sen zikri böyle yapacaksın!” demiş. Eliyle para verme işareti yapmış.

“—Sen zikri böyle böyle değil de böyle yapacaksın!”

Adamına göre cevap. Çünkü işin can alacak noktası orası.

Her şeyi kolayca yapıyor. “Bin rekât namaz kıl!” desen kılıyor ama, “Bin lira ver!” dediğin zaman vermiyor.

Olmadı.

“—Her gün oruç tut.” desen, işine geliyor. Lokantaya para vermeyecek, sonra göbeği de eriyecek, o da iyi; uygun geliyor, o zaman oruç tutuyor. Para vermeye gelmiyor.

Bunlar bizim kusurlarımız. Karşı taraf veriyor.

Karşı taraf nasıl veriyor?

Karşı taraf bir kere tek tek olmaktan çıkmış, şirketleşmiş. Şirketin sosyal fonlarını ayırmış, her türlü hayrını yapıyor. Talebesine burs veriyor, sosyal hizmetler yapıyor, çocukların

bakımı için kreş yapıyor vs. vs. Birleştiği için ve şirketlerin de kanunla hayır yapma hakkı olduğundan hallediyor.

Biz birleşmemişiz, müesseseseleşmemişiz, güzel çalışmamışız, gerekli tedbirleri almamışız, her şeyimiz ortada... Her şeyimiz ziyan, zebil, yazık, acınacak durumda oluyor. Bu işleri beceremediğimiz için... Müslümanlık bunları becermek. Bunları becermedikten sonra evin perişan, sokağın perişan, üstün perişan, işin perişan, ahlâkın perişan, düşüncen perişan.

Olmaz! Müslümanlık bir bütündür, öyle sadece namaz kılmaktan ibaret değildir. Bunu iyice bilelim!

(Lâ be'se bi'l-gınâ li-men ittekâ) “Takvâ ehli kimse için zengin olmakta bir mahzur yoktur, beis yoktur, zengin olabilir.”

Neden? Çünkü gerektiği zaman verir de ondan. Açıkladık.

Gelelim; *(Ve's-sıhhatü li-meni'ttekâ hayrun mine'l-gınâ)* “Ama takvâ ehli için sıhhat zenginlikten daha iyidir.”

Çünkü insanın biraz karnı ağrıdı mı, ne namazın tadı kalıyor, ne tesbihin... Birazcık başı döndü mü, birazcık keyfinde bir keder oldu mu, boğazı şişti mi gece ibadetine kalkamıyor.

Allah sıhhat âfiyet versin... Kuvvetli müslüman zayıf müslümandan hayırlıdır.

Hepiniz sıhhatli olun. Sigarayla bu ciğerlerinizi kurum doldurmayın! Sabah kalkın, jimnastik yapın. Kolunuzu bedeninizi çalıştırın! Tarlada

çalışın. Biraz bedeniniz çalışsın, hareket etsin. Biraz arabaya binmeyin, yürüyün, sıhhat kazanın...

Mehmet Âkif merhum Halkalı'ya kadar yürüyerek gidermiş. Halkalı'ya yürünerek gidilir mi buradan? Her gün mü artık, kaç günde birse, orada ders vermeye yürüyerek gidermiş. Pehlivanlıkta üstüne söz söylettirmezmiş.

Kuvvetli müslüman daha hayırlıdır. Kuvvetli olun.

Hanımlar da kuvvetli olsun. Hanımlar da halsiz, yerinden kalkamaz, öyle olmaz.

Hepimiz güçlü, kuvvetli, sağlam, hareketli, çevik olacağız. Çocuklarımız da öyle olacak. Mızımız, yük taşıyamaz, bir meşakkâtin altına giremez, bir hizmet versen yapamaz.

Hayır! Güçlü kuvvetli olacağız. Her bakımdan sıhhatli ve kuvvetli olacağız. Sıhhat önemli.

(Ve tîbü'n-nefsi mine'n-nâîmi) "İnsanın gönül hoşluğu, o da nimettendir."

Hani, "El-hamdü lillâh, hiç tasam yok, bugün keyfim yerinde, iyiyim hoşum!" diyorsun, o da bir nimettir. Derdin yok, üzüntün yok el-hamdü lillâh, o da Allah'ın bir nimetidir.

Allah hepimizi maddî ve mânevî bakımdan sıhhatli eylesin... Güçlü, kuvvetli, sağlam müslüman eylesin... Gönlü hoş kişilerden eylesin... Takvâ ehli eylesin... Bol helal kazançlar nasib etsin... O bol helal kazançlarımızla

çok hayırlar yapmak nasib etsin... Ardımızda nâmımızı yürütecek camiler, çeşmeler, hayırlar, hasenâtlar, mektepler tesis etmeyi nasib eylesin...

e. Zalim de Olsa Kardeşine Yardım Etmek

Câbir RA'dan rivayet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

لَا بَأْسَ وَلِيَنْصُرِ الرَّجُلُ أَخَاهُ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُومًا؛
إِنْ كَانَ ظَالِمًا فَلْيَنْصُرْهُ فَإِنَّهُ لَهُ نَصْرٌ، وَإِنْ كَانَ
مَظْلُومًا فَلْيَنْصُرْهُ

(م.ق. عن جابر)

RE. 463/9 (*Lâ be'se velyensuri'r-raculü ehâhu zâlimen ev mazlûmen, in kâne zâlimen felyenhehû feinnehû lehû nasrun, ve in kâne mazlûmen felyensurhu.*)

(*Lâ be's*) “Tutsun, beis yok. (*Velyensuri'r-raculü ehâhu*) “Muhakkak ve muhakkak kişi kardeşine yardım etsin...”

Hadise şu: İki çocuk kavga etmiş. Birisi ötekisinin arkasına birkaç patlatmış, onun üzerine onun taraftarları ayağa kalkmışlar, bu çocuğun taraftarları da kendisinininkini korumak üzere ayağa kalkmışlar.

⁵ Müslim, *Sahih*, c.XII, s.463, no:4681; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.X, s.137, no:20254; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Keşfü'l-Hafa, c.I, s.209, no:631; *Camiü'l-Ehadis*, c.XV, s.497, no:16026.

Bunlar;

“–Ey muhacirler, toplanın!” diye bağırmış...

Ötekiler;

“–Ey Ensar, toplanın!” diye bağırmış.

Çocuk kavgasından bir fitne çıkmış. Mekke'nin müslümanları, Medine'ye göçmüş muhacirler ile Medine'nin müslümanları Ensar kavga edecek duruma gelmişler.

Peygamber Efendimiz gürültü üzerine çıkmış:
“–Ne oluyor?”

Demişler ki;

“–İki çocuk kavga etti, sonra iki taraf birbirine kalkıştı, kavga çıkacak gibi oldu. Herkes kendi taraftarını tutuyor.

Buyurmuş ki:

(*Lâ be's*) “Tutsun, beis yok. (*Velyensuri'r-raculü ehâhu zâlîmen ev mazlûmen*) Tutsun ama mutlaka ve mutlaka kişi kardeşine yardım etsin. Ama zalim olsa da mazlum olsa da yardım etsin.”

Ne demek bu? Arkasından izah ediyor:

(*În kâne zâlîmen felyenhehû, feinnehû lehû nasrun*) “Eğer zalim ise, zulmünden alıkoysun, öyle yardım etsin! (*Ve in kâne mazlûmen felyensurhu.*) Eğer mazlum ise, o zaman mazlumluk çekmemesini, mazlumluktan kurtulmasını sağlamak için yardım etsin.”

Demek ki kavga eden çocukların başına Ensar da koşacak, Muhacir de koşacak. Ama ikisi “Vay! Bu benim tarafım, bu benim tarafım!” diye yumruklaşa girmeyecek.

Bakacaklar: Kim haklı? Bu...

Kim haksız? Şu haksız. Tamam, haksızın haksızlığını önlemekte bu yardım edecek, ötekisi de haklının hakkını yerine getirmekte yardım edecek. Hakta birleşecekler. Hakkı icrâ etmekte birleşecekler.

Bir hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz buyurmuştu ki, geçtiğimiz derslerde okuduk:⁶

زُلْ مَعَ الْحَقِّ حَيْثُ زَالَ

(حب. طب. ع. منقول السلمى)

(Zül mea'l-hakkı haysü zâle) “Hak nerede ise, sen hakla beraber ol! Hakkın yanında ol! Hak neredeyse onun peşinden git!” diyor.

Hak nereye zâil olursa, ne tarafa doğru kayarsa, giderse, sen de hakkın peşinden git!

⁶ İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.196, no:5882; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.322, no:763; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.137, no:1568; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.998; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.VI, s.56, no:7854; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.VIII, s.29, no:2045; Mahvel el-Behzî es-Sülemî, babasından.

Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.176, no:7276; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1363, no:43578, 43580; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.593, no:12342; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.331. no:4236 ve c.XXXI, s.231, no:44741; RE. 13/6.

Hak düşmanının yanında; düşmanına o zaman boyun bükeceksin, “Sen haklısın!” diyeceksin, diyebileceksin.

Baban haksızsa; “Baba sen benim babamsın, canımsın, başımın üstünde yerin var, başımın tacısın ama burada haksızsın!” diyebileceksin.

Kendin haksızsan; “Doğru söylüyorsun kardeşim, bu sefer hata bende, hata ettim, affet...” diyebileceksin.

Haktan yana olacağız. Taraf tutmak yok. Bir taraf tutmak varsa, o da hakkın tarafını tutmak olmalı... Hak nerdeyse öyle olacağız. Öyle olursak, kurtuluruz.

Öyle olmazsak, herkes bir partiyi tutar, herkes bir bölgeyi tutar; bölgecilik yapar, partacılık yapar, zümrecilik yapar, hemşericilik yapar...

“—Bu benim hemşerim, al işe...”

“—Ya bunun ciğeri beş para etmez, niye alayım?”

“—Hemşerim, falancanın oğlu.”

“—Ya gitsin adam olsun, ondan sonra gelsin. Burada şu şahıs iyi şahıs, bunu alacağız.” diyebilmeliyiz.

Böyle olduğu zaman işlerimiz ileri gider.

f. Hadis Naklinde Usül

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

⁷ Hakîm-i Tirmizî, *Nevadirü'l-Usül*, c.IV, s.119; İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimişk*, c.LXII, s.363; Vâsiletü'bnü Eska' RA'dan.

Hakîm-i Tirmizî, *Nevadirü'l-Usül*, c.IV, s.119; Ebu Hüreyre RA'dan.

Camiü'l-Ehadis, c.XV, s.493, no:16011.

لَا بَأْسَ بِالْحَدِيثِ قَدَّمْتَ فِيهِ أَوْ أَخَّرْتَ، إِذَا أَصَبْتَ

مَعْنَاهُ

(الحكيم، كر. عن واثلة)

RE. 463/10 (*Lâ be'se bi'l-hadîsi kaddemte fîhi ve ahharte, izâ esabte ma'nâhu.*)

Peygamber Efendimiz bu son hadîs-i şerîfte kendisinin sözlerini başkasına nakletmek hususunda sahabesine diyor ki;

“Ey ashabım! Benim sözümün mânasını doğru naklettiğiniz zaman, aynı değil de öne alarak, sona alarak söylemenizde, mânayı bozmadıktan sonra bir beis yoktur.”

Çünkü onlar iyi insanlardı, Peygamber Efendimiz'in ashabıydı, Efendimiz'den gördüklerini başkalarına anlatıyorlardı:

“—Mescid-i Nebevî'de şöyle oturuyorduk birisi geldi, şöyle dedi.

Peygamber Efendimiz şöyle cevap verdi, böyle oldu şöyle oldu...” Bu sözleri söylerken biraz takdim, biraz tehir bir şey olsa,

“Acaba Rasûlullah'ın sözünde değişiklik yapmanın günahı mı gelir bana?” diye çekiniyorlardı. Peygamber Efendimiz'in sözünü söylemekten, nakletmekten korkar hale gelmişlerdi. O zaman ilim olmaz.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki;

“—Mâna aynı olduktan sonra, sözü takdimli tehirlî söylemenizde bir beis yoktur.” diyor kendi sahabesine.

Tabii bizler kitaplara yazılmış, ilim adamları tarafından tahkik edilmiş hadisleri doğru düzgün öğrenip, doğru nakletmeliyiz, tahrifat yapmaya çalışmalıyız. Onlar da olanca güçleriyle zaten Peygamber Efendimiz’in hadislerini olduğu gibi öğretmeye çok gayret ettiler. Bize bu hadîs-i şerîfleri sağlam sağlam naklettiler. Allah hepsinden razı olsun...

Allah öğrendiklerimizle amel etmeyi cümlemize nasib eylesin...

İki cihanın hayrına nâil eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea’l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

06. 07. 1986 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

